

Sygnatura akt II S 1/16

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2016 roku

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Stanisław Rączkowski (spr.)

Sędziowie: SSA Bogusław Tocicki

SSA Edward Stelmasik

po rozpoznaniu

skargi **T. B.**

wniesionej w dniu 7 grudnia 2016 roku

na naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki - postępowanie przed Sądem Rejonowym w Legnicy sygn. akt II K 767/14 i Sądem Okręgowym w Legnicy sygn. akt IV Ka 628/15

na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. z 2004 r., nr 179, poz.1843).

p o s t a n a w i a

I. skargę oskarżonego T. B. oddalić;

II. kosztami postępowania skargowego obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

W dniu 7 grudnia 2015 r. oskarżony T. B. wniósł skargę na przewlekłość postępowania sądowego w sprawie Sądu Rejonowego w Legnicy sygn. akt II K 767/14 i Sądu Okręgowego w Legnicy sygn. akt IV Ka 628/15, domagając się (dosł. cyt.):

- stwierdzenia przewlekłości postępowania w niniejszej sprawie;
- przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwoty 4000 złotych;
- zwolnienie w całości z opłaty sądowej.

W odpowiedzi na skargę, Prezes Sądu Rejonowego w Legnicy wniósł o jej odrzucenie w zakresie dotyczącym przewlekłości postępowania przed Sądem Rejonowym, ewentualnie o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny ustalił następujący stan faktyczny:

Akt oskarżenia przeciwko T. B. wpłynął do Sądu Rejonowego w Legnicy w dniu **15 kwietnia 2015 roku**.

Zarządzeniem z dnia 15 kwietnia 2015 r. Przewodniczący Wydziału II Karnego zarejestrował sprawę pod sygn. akt II K 160/15.

Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy w Legnicy na podstawie art. 34 § 1 k.p.k. połączył tę sprawę ze sprawą o sygn. akt II K 767/14. Połączone do rozpoznania sprawy prowadzone były pod sygn. akt II K 767/14.

W dniu **7 maja 2015 r.** odbyła się pierwsza rozprawa. T. B. wniósł o jej odroczenie w celu zapoznania się z aktem oskarżenia, który otrzymał na rozprawie. Nadto wniósł o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu. Wniosek ten został przez Sąd uwzględniony. Celem wezwania świadków, przesłuchania w drodze pomocy prawnej U. B. oraz zawiadomienia obrońcy oskarżonego rozprawa została odroczone do dnia 18 czerwca 2015 r.

Na rozprawie w dniu **18 czerwca 2015 r.** wyjaśnienia złożył oskarżony, a następnie słuchani byli świadkowie. Celem wezwania pozostałych świadków przez Policję rozprawa została odroczone do dnia 20 sierpnia 2015 r.

Postanowieniem z dnia 19 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy w Legnicy zlecił biegłym psychiatrom sporządzenie opinii na okoliczność stanu zdrowia psychicznego oskarżonego T. B..

W dniu 30 czerwca odbyło się posiedzenie przed Sądem Rejonowym w Prudniku w przedmiocie udzielenia pomocy sądowej.

Na rozprawie w dniu **20 sierpnia 2015 r.** zeznania złożyli świadkowie. Celem uzyskania opinii biegłych rozprawę odroczone do dnia 1 października 2015 r.

Pismem z dnia 28 sierpnia 2015r. przekazano akta sprawy biegłej sądowej A. J. celem sporządzenia pisemnej opinii zgodnie z postanowieniem Sądu z dnia 19 czerwca 2015 r. Czynność tą wykonano 31 sierpnia 2015 r. (k. 348).

Opinia sądowo – psychiatryczna wpłynęła do Sądu w dniu 29 września 2015 r.

Na rozprawie w dniu **1 października 2015 r.** oskarżony złożył wniosek o wyłączenie sędziego od udziału w sprawie. Postanowieniem z tego samego dnia Sąd Rejonowy w Legnicy (w trakcie zarządzonej przez Przewodniczącego przerwy) oddalił wniosek. Następnie Sąd po wysłuchaniu stron zamknął przewód sądowy, a wydanie wyroku odroczył do dnia 15 października 2015 r.

W dniu **15 października 2015 r.** w sprawie II K 767/ 14 zapadł wyrok wobec oskarżonego T. B..

W dniu 20 października 2015 r. obrońca oskarżonego złożył wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku.

Uzasadnienie zostało sporządzone w dniu **23 października 2015 r.** i tego dnia wydano zarządzenie o doręczeniu go obrońcy oskarżonego.

W dniu 10 listopada 2015 r. obrońca oskarżonego złożył apelację od wyroku z dnia 19 października 2015 r.

Akta sprawy wraz z apelacją wpłynęły do Sądu Okręgowego w Legnicy w dniu **23 listopada 2015 r.**

Zarządzeniem z dnia 24 listopada 2015 r. wyznaczono termin rozprawy apelacyjnej na dzień 29 grudnia 2015 r.

W dniu 7 grudnia 2015 r. do Sądu Okręgowego w Legnicy wpłynęła skarga oskarżonego o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie.

Wyrokiem z dnia 29 grudnia 2015 r. (sygn. akt IV Ka 628/15) Sąd Okręgowy w Legnicy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Legnicy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy stwierdzić, że brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku Prezes Sądu Rejonowego w Legnicy o odrzucenie skargi na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony

do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.). Przepis art. 5 ust. 1 stanowi, że skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie. Skarga na przewlekłość postępowania jest więc dopuszczalna jedynie **w toku postępowania w sprawie**. Niedopuszczalne jest natomiast wniesienie skargi na przewlekłość postępowania **po prawomocnym zakończeniu postępowania**. Granicę "czasową" do wniesienia skargi na przewlekłość postępowania w sprawie stanowi bowiem jej prawomocne zakończenie (tak m.in.: Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 września 2015 r. sygn. akt WSP 3/15, LEX nr 1793721). Dopiero zatem uzyskanie przez orzeczenie rozstrzygające istotę sprawy przymiotu prawomocności oznacza zakończenie sprawy poddanej pod osąd (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2000 r., III CZP 31/00, OSNC 2001 nr 2, poz. 22).

Skarga oskarżonego T. B. została wniesiona w dniu 7 grudnia 2015 r., a więc przed prawomocnym zakończeniem sprawy, które nastąpiło wraz z wydaniem wyroku przez Sąd odwoławczy w dniu 29 grudnia 2015 r.

Z tych względów nie sposób się zaakceptować wniosku Prezes Sądu Rejonowego w Legnicy o odrzucenie przedmiotowej skargi. Dodatkowo wskazać również należy, że zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2013 r. sygn. akt III SPZP 1/13 „W postępowaniu ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki ocenie pod kątem przewlekłości podlegają zarzuty skarżącego odnoszące się do przebiegu postępowania, od jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia, niezależnie od tego, na jakim etapie tego postępowania skarga została wniesiona (art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki; Dz. U. Nr 179, poz. 1843)”. Uwzględniając powyższe, Sąd Apelacyjny badał przebieg całego postępowania sądowego od momentu jego wszczęcia, nie zaś jedynie ostatni etap postępowania odwoławczego przed Sądem Okręgowym w Legnicy.

Przechodząc do meritum sprawy, zważyć należy, że przy ocenie, czy doszło do naruszenia prawa strony do rozpoznania jej sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, trzeba – zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. – mieć na uwadze terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter owej sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W orzecznictwie wskazuje się, że „ przez przewlekłość postępowania rozumie się w praktyce brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów. Chodzi o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, to jest odbywały się bez zbędnej zwłoki (...). **Taką zbędną zwłoką nie jest każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności**. Przewlekłość postępowania zachodzi wtedy tylko, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy” (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 r. sygn. akt II S 28/10 ; por. również postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 07 października 2010r. sygn. akt WSP 13/10; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 09 lutego 2005 r. sygn. akt II S 5/05; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 07 kwietnia 2009 r. sygn. akt II S 4/09).

Nie można również pomijać treści art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i rozumienia tego przepisu w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, a zwłaszcza użytego w nim pojęcia „rozsądny termin zakończenia sprawy”. Zgodnie z tym przepisem każdy ma prawo do rozpoznania jego sprawy w rozsądnym terminie. Ocena, czy przewlekłość postępowania jest uzasadniona, musi być dokonywana w świetle szczególnych okoliczności sprawy i z uwzględnieniem takich kryteriów określonych w orzecznictwie Trybunału jak: stopień złożoności sprawy, zachowanie skarżącego i odpowiednich władz oraz znaczenie materii objętej skargą (zob. m.in. Kubiszyn v. Polska, wyrok ETPC 37437/97 z 30.01.2003; Jagiełło v. Polska, decyzja ETPC 61437/00 z 30.04.2002 r.; Jedamski v. Polska,

wyrok ETPC 29691/96 z 26.07.2001 r.; Malicka-Wąsowska v. Polska, decyzja ETPC 41413/98 z 5.04. 2001 r.; Sobczyk v. Polska, wyrok ETPC 25693/94 z 2000 r.).

Poddając analizie przebieg postępowania w sprawie oskarżonego T. B. należy stwierdzić, iż podniesiony w skardze zarzut przewlekłości postępowania sądowego nie znajduje potwierdzenia. Postępowanie to od momentu jego wszczęcia do dnia jego prawomocnego zakończenia (co nastąpiło niedługo po wniesieniu przez oskarżonego przedmiotowej skargi) toczyło się co do zasady sprawnie, nie sposób dopatrzeć się w tym zakresie znamion przewlekłości.

Terminy rozpraw w toku sprawy II K 767/14 były wyznaczane bez zbędnej zwłoki, a odstępy czasowe między nimi nie były znaczne. Każde odroczenie rozprawy miało swoje uzasadnienie. Postępowanie uległo jedynie nieznacznemu zahamowaniu w związku z koniecznością pozyskania przez Sąd Rejonowy w Legnicy opinii biegłych psychiatrów w zakresie stanu zdrowia psychicznego oskarżonego. Uwadze Sądu Apelacyjnego nie uszło bowiem, że akta sprawy nie zostały przekazane biegłym niezwłocznie po wydaniu postanowienia o dopuszczeniu tego dowodu, a dopiero w sierpniu 2015 roku. Jednakowoż uwzględniając okres urlopowy, obciążenie pracą sekretariatu Sądu Rejonowego, a przede wszystkim nieznacznym opóźnieniem, należy uznać że czas ten nie stanowi nadmiernego odstępstwa od czasu zwykle koniecznego dla wykonania tejże czynności, a tym samym nie świadczy o wystąpieniu w przedmiotowym postępowaniu zbędnej zwłoki w rozumieniu przywołanych wyżej orzeczeń.

Postępowanie przed Sądem I instancji trwało siedem miesięcy i nie sposób zgodzić się z twierdzeniem, że „toczyło się w sposób oczywisty przewlekłe”. Treść uzasadnienia skargi nie dostarcza natomiast żadnych merytorycznych argumentów pozwalających na uwzględnienie żądania skarżącego. Podnoszone przez skarżącego zarzuty, mające w istocie zakwestionować prawidłowość zapadłego względem niego rozstrzygnięcia (np. w zakresie przeprowadzenia dowodów) nie mają znaczenia dla oceny sprawności postępowania. Kwestia sprawstwa skazanego była już przedmiotem wnikliwych rozważań Sądów obu instancji. Okoliczności, na które powołuje się T. B. świadczą o tym, że nie pogodził się on z prawomocnym rozstrzygnięciem, nie realizują natomiast znamion przewlekłości. Podobnie zresztą jak podnoszone przez oskarżonego argumenty o naruszeniu jego prawa do obrony. Tym bardziej, że obrońca oskarżonego wniósł apelację w sprawie i sprawa T. B. została rozpoznana przez Sąd odwoławczy. Oskarżony został skutecznie zawiadomiony o terminie rozprawy apelacyjnej (k. 392), na którą nie stawił się. Postępowanie odwoławcze przed Sądem Okręgowym w Legnicy trwało niewiele ponad miesiąc, co niewątpliwie świadczy o sprawnym jego przeprowadzeniu.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny uznał, że złożona przez wnioskodawcę T. B. skarga na przewlekłość postępowania jest bezzasadna, w związku z czym orzekł jak na wstępie.

Na podstawie art. 623 k.p.k. Sąd Apelacyjny zwolnił T. B. z opłaty stałej od skargi w kwocie 100 zł, albowiem skarżący do dnia 14 listopada 2015 r. był pozbawiony wolności.

SSA Bogusław Tocicki SSA Stanisław Rączkowski SSA Edward Stelmasik